

Den **Uvildige**
Konsulentordning
på Handicapområdet

Denne guide henvender sig til dig, der ønsker en kortfattet introduktion nogle af de relevante bestemmelser, som kommer i spil, når et barn fylder 18.

Guiden er del af en serie, som udbygges løbende med guider på andre områder. Find flere guider på www.dukh.dk

Værd at vide om overgangen

Fra barn til voksen

December 2011

Støttemuligheder

I overgangen fra ung til voksen er der også rent lovgivningsmæssigt mange ting, som ændrer sig, og mange spørgsmål, som du og dine forældre skal tage stilling til. I denne guide giver vi et billede af nogle af de muligheder i lovgivningen, som kan være relevante for dig, når du er ung og skal til at stå på egne ben. Overgangen giver ofte anledning til problemer, fordi mange forskellige love, som administreres af forskellige instanser, er i spil. Derfor giver vi også dig og dine forældre nogle råd til, hvad I med fordel kan være opmærksomme på.

Uddannelse

Handicaptillæg

På alle SU-berettigede videregående uddannelser kan studerende, der på grund af deres handicap ikke kan varetage et studiejob, udover den almindelige SU søge et såkaldt handicap-tillæg. Du kan få nærmere oplysninger hos SU-styrelsen.

Støtte på uddannelsesstedet

Hvis du har behov for støtte i forbindelse med din uddannelse, så er det din uddannelsesinstitution, du skal henvende dig til. Eksempler på støttemuligheder er:

- hjælpemidler
- praktisk hjælp
- specialpædagogisk støtte

Uddannelse for unge med særlige behov

Hvis du på grund af dit handicap ikke kan gennemføre et almindeligt uddannelsesforløb, så kan du være berettiget til en Uddannelse for unge med særlige behov - nogle gange kaldet USB- eller et STU-forløb. En USB/STU er en uddannelse, hvor der er taget hensyn til dit handicap og dine behov.

Hvis du ønsker at undersøge denne mulighed nærmere, skal du kontakte Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) i din kommune. Det er UU, der indstiller til deltagelse i særligt tilrettelagte forløb. Uddannelsen varer tre år, og du kan begynde, når folkeskolen er afsluttet.

Arbejde & forsørgelse

Når du er ung med handicap, kan du være berettiget til forskellige tilbud og få udbetalt flere forskellige former for ydelser til forsørgelse alt efter situationen.

Kontanthjælp

I visse situationer kan du være henvist til at søge kontanthjælp. Som hovedregel er du dog ikke berettiget til kontanthjælp, hvis du har formue på mere end 10.000 kr. Formuen kan f.eks. være en børneopsparing på mere end 10.000 kr., som du har fået udbetalt. Men hvis børneopsparingen stadig er bundet, så regnes den ikke med. Vær opmærksom på, at formue kan være andet end penge.

Afprøvning

Når du er fyldt 18 år, kan det også være på sin plads at finde ud af, hvad dit handicap betyder for dine muligheder på arbejdsmarkedet.

Denne afklaring af din arbejdsevne kan ske igennem arbejdspraktik samt korterevarende, afklarende og opkvalificerende kurser. Målet er at finde ud af, om du kan arbejde på almin-

delige vilkår, eller om du har begrænsninger i din arbejdsevne, der peger på revalidering, et fleksjob eller evt. en førtidspension. Tilbud om afprøvning gives af kommunens jobcenter.

Revalidering

Hvis du som følge af dit handicap har begrænsninger i din arbejdsevne, kan du søge revalidering til at gennemføre en uddannelse. Dette gælder båd erhvervsfaglige, gymnasiale og videregående uddannelser. Revalidering forløber efter en fastlagt plan, der skal optræne og styrke din arbejdsevne, så du kan få en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Revalidering søger du i kommunens jobcenter, der også giver rådgivning omkring de nærmere betingelser for at være berettiget til ydelsen.

Fleksjob

Hvis afprøvningen viser, at din arbejdsevne er varigt og væsentligt nedsat, kan du komme i betragtning til et fleksjob. Fleksjob er et job,

hvor du modtager en almindelig løn for dit arbejde, men hvor kommunen yder økonomisk støtte til arbejdsgiveren, fordi din arbejdsevne er nedsat. Du kan læse mere i DUKH's guide "*Værd at vide om fleksjob*".

Førtidspension

Hvis du som følge af dit handicap ikke har nogen arbejdsevne, vil du være berettiget til at modtage førtidspension, fra du fylder 18 år. Hvis der er tvivl om, hvorvidt du har nogen ar-

bejdsevne, vil Jobcentret søge at afklare det, før der tages stilling til en evt. førtidspension.

Arbejdsevnetoden:

I alle disse tilfælde - revalidering, fleksjob, men også førtidspension skal kommunen, når den skal afklare din arbejdsevne, bruge den såkaldte arbejdsevnetode. Du kan læse mere om den i DUKH's guide "*Værd at vide om arbejdsevnetoden*."

Bostøtte

Der er mulighed for at søge bo-støtte - hjælp til at optræning/udvikling af dine færdigheder til at fungere i dit hjem. Det kan f.eks. være

støtte til at få struktur på din hverdag - støtte til, at du selv kan klare dagligdagsopgaver som f.eks. post og indkøb.

Kontaktperson

Måske har du tidligere haft tilknyttet en kontaktperson eller en personlig rådgiver, som har hjulpet dig i skolen eller i forhold til venner

og familie. I nogle tilfælde - men ikke alle - vil der være mulighed for fortsat at bevare sådanne ordninger, indtil du fylder 23.

Bolig og botilbud

Når du flytter hjemmefra, skal du lige som andre unge selv skaffe dig en bolig. Hvis dit handicap stiller særlige krav til boligen, kan du dog i visse tilfælde få hjælp til at få en leje-bolig, ligesom du kan få støtte til at foretage nødvendige ændringer i boligen. Henvend dig i kommunens borgerservice for at få nærmere oplysning om dine muligheder.

Hvis du har et meget omfattende hjælpebehov, kan du være berettiget til et botilbud. Måske bor du allerede i et botilbud, som ikke kan fortsætte, når du er fyldt 18 år. Her er det en god idé at være i god tid med en ansøgning om et nyt botilbud, da der ofte er ventetid.

Læs mere om bolig i vores guide om samme.

Hjælpe midler

Regler for hjælpemidler og forbrugsgoder er de samme for voksne som for børn. Læs mere i DUKH's guide om "*Værd at vide om hjælpemidler og forbrugsgoder*".

Personlig og praktisk støtte

Hvis du har personlig og praktisk hjælp til f.eks. rengøring, personlige pleje samt ledsagelse, kan dette videreføres, efter du fylder 18. Der er mulighed for, at en eller begge dine forældre kan ansættes som hjælpere til at

udføre den praktiske og personlige hjælp - i det omfang du har et støttebehov. Dog vil de som regel ikke kunne ansættes som ledsagere. Læs mere om personlig og praktisk støtte i guiden "*Værd at vide om praktisk hjælp*".

Bil

Hvis du har haft en handicapbil, skal du overveje, om du ønsker at beholde bilen. Hvis du ikke ønsker det, skal hele den resterende del af lånet indfries - også den del af lånet, der

ellers ville have været afdragsfrit.

Du kan finde flere oplysninger om reglerne for støtte til handicapbil i DUKH's guide om bil.

Som ung skal du være opmærksom på:

- ⇒ At dine forældre ikke længere automatisk bliver involveret i din sag med kommunen. Hvis du ønsker, at de stadig skal være en del af din sag, skal du give dem tilladelse til det.
- ⇒ At overgangen fra ung til voksen kan involvere mange forskellige afdelinger i kommunen. Det betyder, at der ofte vil være et særlig stort behov for at koordinere indsatsen omkring dig. Vi ved erfaringsmæssigt i DUKH, at kommunerne kan have problemer med at koordinere i praksis. Det kan derfor være en rigtig god ide, hvis du selv er meget opmærksom på, at der løbende bliver fulgt op på din sag, og at sagen bliver koordineret. Flere gange i overgangsperioden (16 til 18 år) kan det være en god idé, at sagsbehandlere og andre involverede i din sag samles til fælles møde, hvor sagsbehandlingen bliver afstemt og koordineret.

Som forældre til en ung skal du/I være opmærksom på:

- ⇒ At vurdering og bevilling af støtte til jeres søn eller datter på en række områder sker efter andre regler fra det fyldte 18. år.
- ⇒ Indtil nu har fokus ved vurderingen af støttebehov, foranstaltninger, etc. været på jer som familie. Men efter det fyldte 18 år flytter dette fokus sig. Jeres barn er myndigt og ikke længere omfattet af jeres forsørgelsespligt. Derfor vil myndighederne herefter udelukkende fokusere på den unges forhold og behov - og altså ikke længere se på familiens samlede situation.
- ⇒ Hvor myndigheden tidligere har henvendt sig til jer, vil man fra det 18. år som udgangspunkt udelukkende diskutere jeres søns eller datters forhold med den unge selv, medmindre:
 - jeres søn/datter ønsker jeres fortsatte medvirken og giver jer en skriftlig fuldmagt til at medvirke,
 - jeres søn/datter har en betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Så skal kommunen påse, om I (eller andre) pårørende kan varetage den unges interesser. Kommunen skal også være opmærksom på, om der er behov for at beskikke en værge til den unge.

I har også selv mulighed for at henvende jer til statsforvaltningen for at søge om værgemål, eller for at få råd og vejledning om værgemålsreglerne.

- ⇒ Vær opmærksom på, at merudgiftsydelser efter servicelovens børneafsnit ophører ved det 18 år - også eventuelle merudgifter, der kan være bevilget i forbindelse med støtte til bolig og bil. Støtte til disse merudgifter skal nu bevilges efter voksenbestemmelsen, men det er ikke sikkert, at den unge kan få dækket samme merudgifter som før.
- ⇒ Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste bortfalder, når jeres søn/datter fylder 18 år.